

Aantekeningen Beleidsdag Solidair Groningen & Drenthe op 26/10/2016

Aanwezig: Ria van der Stam, Bas Bakker, Piet Moons, Trees van Leeuwen, Frans de Smit, Siny Scholte Aalbes-Schomaker, Krista Russchen en Gerard Klein Koerkamp.

Verhinderd: Gerard Agterkamp

0. Vooraf.

Deze aantekeningen zijn opgeschreven door Gerard Klein Koerkamp. De belangrijkste leerpunten en afspraken zijn in de tekst met een vette letter cursief weergegeven.

1. Opening.

Bas Bakker opent de bijeenkomst en verwelkomt de aanwezigen. Hij meldt dat Gerard Agterkamp zich vanwege ziekte heeft afgemeld. Samen met hem heeft Bas deze bijeenkomst voorbereid.

Vervolgens spreekt hij een overweging uit die gebaseerd is op een tekst uit het Evangelie van Mattheüs, die handelt over gerechtigheid. Daarbij is het belangrijk de motieven te kennen van waaruit je probeert goede werken te doen. Daarna gaat hij voor in gebed, waarin hij vraagt om een spoedig herstel van Gerard Agterkamp en dat ons werk vruchtbaar mag zijn.

2. Inleiding op het gespreksthema van de beleidsdag

Samenwerkingspartners en fondsen vragen naar de onderscheidende kenmerken van het MA-werk: wat maakt ons anders dan (vrijwilligers)organisaties die vergelijkbare werkzaamheden aanbieden? Wat is het unieke van het MA-werk? Natuurlijk is hier al veel over nagedacht en vaak wordt de Katholieke Sociale Leer genoemd als richtinggevend. Dat is mooi en de moeite waard om te koesteren, echter de concrete vertaalslag van theorie naar praktijk is soms onzichtbaar of misschien zelfs afwezig. Wat is het eigene van het MA-werk en hoe integreren we dat in onze projecten?

In een eerder toegezonden artikel van Henk Meeuws wordt ingegaan op het Katholiek Maatschappelijk Activeringswerk in tijden van transitie. Dit artikel schetst een mooie achtergrond van (de actuele positie en betekenis van) het MA-werk. In het navolgende wordt hierop een aantal keren teruggegrepen.

3. Geloof en identiteit

Voor het onderdeel Geloof en identiteit wordt o.a. gebruik gemaakt van het onderstaande stukje dat is geschreven door Erik Borgman voor het Benedictijns Tijdschrift 2016/2:

"We moeten de idee durven loslaten dat we per se steeds en overal wat moeten betekenen. Neem de diaconie. Die is er niet om het armoedeprobleem op te lossen, al is elke arme er een te veel. Diaconie maakt zichtbaar dat wij, kerkelijke mensen, op een andere manier aankijken tegen behoefte en rijkdom. Diaconie heeft een sterke symbolische lading: het dienen van wat voor het minste doorgaat, is het hoogste. Daarom hoort diaconie thuis in de kerk. Ze laat zien dat je op een andere manier kunt samenleven. Dat betekent óók dat je niet meteen faalt op het moment dat het je niet lukt om de armoe uit de wereld te bannen. De armen zal je altijd bij je hebben, zegt Jezus. In de jaren zeventig dachten we: dat heeft Hij wel gezegd, maar we zullen eens even laten zien dat dat onzin is."

In de paragraaf 'Levensbeschouwing' in het artikel van Henk Meeuws klinkt de visie door op wat het leven goed of althans zo goed mogelijk maakt. Deze visie is niet duidelijk gedefinieerd, maar zit verborgen, verweven in wat mensen doen en laten en daarover zeggen.

Daarbij gaat het o.m. om het bezitten van moreel kapitaal: iets snappen van goed/kwaad, tragiek en lijden, kracht en gebrokenheid, recht en onrecht, van solidariteit en burgerschap, enz. Moreel kapitaal helpt ons om een fatsoenlijke, rechtvaardige en

liefdevolle samenleving op te bouwen: we kunnen niet zonder als we menselijkheid wensen.
 Voor het katholieke MA-werk is van oorsprong af de katholieke traditie en het daarin gegronde sociale denken van belang. Het MA-werk is daar behoeder en gebruiker van.

4. Katholieke Sociale Leer

De katholieke sociale leer kent de volgende kenmerken (morele beginselen);

- Personalisme. Hierbij gaat het over menselijke waardigheid en gelijkwaardigheid. Mensen hebben elkaar nodig om mens te kunnen zijn. Dat is een gegeven van mens-zijn en van de samenleving. Zo raken mensen in samenhang verbonden met elkaar. Het zegt ook iets over betrokkenheid en verantwoordelijkheid.
- Solidariteit. Leven en handelen in verbondenheid van mensen met elkaar. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Armoede als maatstaf.
- Subsidiariteit. Verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie. Het vertrouwen in de zelfredzaamheid en de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Waar nodig kunnen mensen een steuntje in de rug krijgen.
- Algemeen welzijn (Bonum commune). Samen met anderen werken aan een samenleving, waarin ieder levend wezen tot zijn recht kan komen en waarin iedereen kan meedoen en betrokken is.

Het verdient aanbeveling om de inhoud van de Katholieke Sociale Leer nader te leren kennen door zoals voorheen aan het begin van de bestuursvergaderingen hieraan enige tijd en aandacht te besteden.

5. MA-werk

Het MA-werk kenmerkt zich door professionele ondersteuning van vrijwilligers. De zingeving wordt (zowel bij de vrijwilligers als bij de professionals) gevoed door het geloof en gevonden in het werk zelf.

In navolging van Henk Meeuws gaat het bij het MA-werk ook om vrijwillige, onbaatzuchtige, belangeloze inzet voor medemensen; het is goed voor de ander, het is goed voor jezelf, het doet alle betrokkenen deugd en het maakt de samenleving deugdelijker. En daarmee wordt ook het belang van de kenmerken/beginselen van de katholieke sociale leer gediend.

Het MA-werk kent een eigen taal, een eigen vocabulaire waarin de woorden een eigen gevoelswaarde hebben en emotionaliteit uitdrukken. Het heeft een eigen plaats in het welzijnswerk en geeft inhoud aan 'slow social work' d.w.z. creëer rust en continuïteit, geef de werkers en de vrijwilligers de tijd om elkaar te leren kennen en om informele netwerken en maatschappelijk initiatief op het spoor te komen. Dit vraagt om stabiele ondersteuningsstructuren waarbinnen vertrouwde personen werkzaam zijn.

En daarnaast zijn 'nieuwe' woorden nodig die aanwezig zijn in het morele kapitaal: menslievendheid, barmhartigheid, trouw, verbondenheid, afhankelijkheid, nabijheid, mededogen, liefde, betrouwbaarheid, betrokkenheid, moreel bewustzijn.....

Het is een hele opgave om als SGD met deze woorden het MA-werk onder de aandacht te brengen bij onze doelgroepen. We moeten dit oppakken samen met de ander MA-organisaties.

Met de genoemde kenmerken kan het MA-werk zich ook positioneren in fondsenland. In navolging van Henk Meeuws herkennen we de inzichten uit onderzoek in Rotterdam: een 'projectmatige' aanpak is slecht relatief van waarde. Waar kortlopende acties nodig zijn is projectfinanciering dienstig. Maar in situaties waarin voor het opbouwen van goed

(samen)leven ‘slow social action’ nodig is kan onmogelijk met projectfinanciering worden volstaan. Daar is een structurele ondersteuning vereist.

Het MA-werk heeft goede papieren om bij de fondsen te pleiten voor (thematisch aangeduide) programmafinanciering i.p.v. projectfinanciering met zijn bureaucratische rompslomp.

6. Fotoshoot

In de pauze wordt een groepsfoto van het bestuur gemaakt door onze webmaster Jan Wessels, die dit materiaal zal gebruiken voor onze website.

7. Zingeving

Aan de hand van de vraag wat de katholieke identiteit voor ons werk betekent proberen we onze (persoonlijke) zingeving onder woorden te brengen. Vanuit welke identiteit werken we of willen we werken?

Als antwoorden noteren we dat we ons geloof handen en voeten willen geven, dat we iets willen bijdragen aan een rechtvaardige en solidaire samenleving en dat je diaconie een bredere werking wil geven dan in je eigen kleine kring. We doen dit door vol te houden en door te gaan, door dit te laten doorklinken in onze projecten (bijv. bij de Sint Maartenconferentie). Maar ook wordt de kanttekening geplaatst dat de mensen ons wel moeten kunnen vinden. Meer aan de weg timmeren dus.

Op de vraag wat de katholieke identiteit betekent voor de vrijwilligers en/of professionals met wie wij werken noteren we als antwoorden dat we de ander willen zien als beeld van God, dat we maatwerk willen leveren, dat we flexibel zijn, dat we inspirerend zijn, betrokken en als zaaigoed fungeren dat (vaak later) een goed gewas gaat opleveren, dat we investeren in mens zijn en dat we de vrijwilliger sterker maken.

Om duidelijker in beeld te krijgen voor wie we werken of welke doelgroep we moeten bedienen wordt het voorstel gedaan om een beleidsgroep (met mensen uit de doelgroepen) in te stellen die het bestuur en de professionals kan adviseren of waarmee zij kunnen klankborden. Afsproken wordt dat we bij Solidair Fryslân informeren hoe de beleidsgroep daar functioneert en hoe deze is samengesteld.

Daarnaast wordt het wenselijk geacht om SGD nadrukkelijker te profileren en zichtbaar te maken bij de katholieke achterban. Dit zou kunnen door het aanbieden van informatie over bijvoorbeeld projecten aan de parochiebesturen en aan de redacties van de parochiebladen. In dat verband wordt ook geïnformeerd naar de flyers en aanmeldingsformulieren voor de Sint Maartenconferentie.

8. Vertaalslag naar huidige en toekomstige projecten

Krista presenteert een tweetal projecten:

- 1) Geloof, duurzaamheid en toekomst (geïnspireerd door de encycliciek Laudato Si’).
- 2) Jonge Vlinders (over de positie van christelijke LHBT-jongeren).

De vraag is of we met deze projecten op de goede weg zitten en of deze projecten bij onze identiteit passen.

Wat betreft het tweede project wordt opgemerkt dat we samen met de kerken moeten nagaan wat we deze jongeren kunnen bieden met name wanneer deze vragen om pastorale aandacht en hulp. Daarbij wordt geconstateerd dat de kerkelijke leer en de Bijbelse boodschap van solidariteit en gerechtigheid in de praktijk nogal conflicteren.

Het is daarom een goed project waarmee SGD zich kan manifesteren. Wij kunnen eraan meewerken dat de doelgroep een herberg heeft waar ze veiligheid en geborgenheid ervaart. Belangrijk is ook dat we de resultaten van dit project kunnen vertalen naar en geaccepteerd krijgen bij de geloofsgemeenschappen van de parochies.

Wat betreft het eerste project is iedereen enthousiast. Met Laudato Si' heeft iedereen te maken. Het gaat o.a. over de heiligheid van de schepping en over hoe wij met het milieu omgaan. Het biedt mogelijkheden om mensen in beweging te krijgen. Ook dit project past heel goed bij de identiteit van de SGD.

9. Afronding

Met een gezamenlijke lunch wordt de beleidsdag afgerond. We hebben dit samenzijn en dit samenwerken als heel prettig ervaren. "We zouden dit vaker moeten doen!"

Met een woord van dank aan Bas Bakker, Gerard Agterkamp en Krista Russchen, die samen de voorbereiding en uitvoering van het programma van deze dag hebben verzorgd, wordt de bijeenkomst afgerond.